

Midlertidigt Udvalg vedr. Energi og Miljø Rapport for perioden 2012-2013

Udvalget er nedsat af Regionsrådet for perioden 1.1. 2012 – 31.12.2013.

Udvalgets medlemmer

Formand:	Jacob Isøe Klærke (F)
Næstformand:	Torben Nørregaard (V)
	Gert Schou (A)
	Henrik Fjeldgaard (A)
	Kurt H. Jørgensen (B)
	Erik Vinther (V)
	Vagn Larsen (V)
	Ove Nørholm (C)
	Poul A. Christensen (Udenfor partierne)

Udvalgets kommissorium

Udvalgets formål

Med udgangspunkt i de samfundsmæssige udfordringer inden for energi og miljø vil udvalget sætte fokus på udfordringer og muligheder for Region Midtjylland, herunder specielt på områder, hvor Region Midtjylland kan spille en koordinerende og aktiv rolle i bestræbelserne for skabe en positiv udvikling.

Udvalgets opgave

Udvalgets opgaver er:

- at afdække problemstillinger og muligheder
- at indgå i dialog med relevante interne og eksterne parter med henblik på at finde udviklingsmuligheder
- at bidrage til at udviklingsmulighederne bliver inddraget i alle relevante regionale politikområder

Konkrete initiativer og indsatsområder

- Lokal Agenda 21-strategi og -handlingsplan.
- Energi, miljø og klima i forbindelse med Regionens store hospitalsbyggerier
- Energiperspektivplan for 50% vedvarende energi i 2025
- Intelligente energisystemer og energilagring
- Biomasse til energi
- Vedvarende energi til transport
- EU initiativet Covenant of Mayors vedr. reduktion af CO₂-emissionen på kommuneniveau
- Bæredygtig oprensning af jordforurening
- Andre initiativer vedr. energi og miljø

Mødeaktivitet

Energi- og Miljøudvalget har afholdt i alt 7 møder, hvoraf 1 møde har været sammen med det Rådgivende udvalg vedr. Regional Udvikling.

Behandlede emner

Flere af de emner, som er behandlet af Energi- og Miljøudvalget i perioden 2012-2013 er videreført fra Klimaudvalget, som fungerede i perioden 2010-2011.

Følgende emner var gennemgående for Klimaudvalgets arbejde i 2010-2011:

- Revideret Lokal Agenda 21-strategi og –handlingsplan, hvor der bl.a. har været fokus på energi- og miljøledelse, samfundsansvar i forbindelse med Regionens indkøb og brugen af ESCO i forbindelse med energirenovering af Regionens bygninger.
- Bidrag til revision af den Regionale Udviklingsplan.
- Energi-perspektivplan for 50% vedvarende energi i Region Midtjylland.
- Klima-, energi- og miljøtiltag i forbindelse med Det Nye Universitetshospital i Skejby.

Følgende har været gennemgående temaer i Energi- og Miljøudvalgets arbejde i 2012-2013:

- **Strategisk energiplanlægning**, herunder opfølgning på ovennævnte Energi-perspektivplan og energikonferencen i februar 2012, kommunale energiregnskaber for 2011 samt den fremadrettede indsats i perioden 2013-2015.
- Implementering af **Lokal Agenda 21** handlingsplan, herunder ESCO projekter på Regionens hospitaler og grønne regnskaber for Regionens virksomheder for årene 2011 og 2012.
- Tilslutning af Regionens til "Partnerskab for offentlige **Grønne Indkøb**".
- Klima-, energi- og miljøtiltag i forbindelse med **DNV Gødstrup**, Det Nye Hospital i Vest.
- **Smart Grid**, herunder input fra EnergiMidt og Energinet.dk samt drøftelse af et smart grid initiativ i Region Midtjylland.

Udvalget er endvidere blevet orienteret om og har drøftet følgende emner:

- Besøg på og gennemgang af biogasanlægget Maabjerg BioEnergy og i den forbindelse orientering om planerne om Maabjerg Energy Concept, som bl.a. omfatter etablering af en bioethanol fabrik med halm som råvare.
- Biobrændstof i den offentlige kollektive trafik.
- Orientering om energiforliget i Folketinget i marts 2012.
- Orientering om Vækstforum initiativet, FjernvarmeVækst, erhvervsudvikling inden for fjernvarmesektoren.
- Orientering om ELENA projektet, hvor Regionens går sammen med flere kommuner om en større satsning på energirenovering med støtte fra EU.
- Orientering om Region Midtjyllands internationale aktiviteter på energi- og miljøområdet.
- Besøg hos EnergiMidt, hvor bl.a. energiselskabets indsats inden for energieffektivisering, projektet Innovation Fur samt forventninger på smart grid området blev fremlagt.
- Besøg hos Energinet.dk, som gennemgik deres opgaver i forhold til det overordnede el- og naturgassystem og fremlagde deres vision om fremtidens energisystem og forventninger til den kommunale og regionale strategiske energiplanlægning.

Resultater

Strategisk energiplanlægning

Der er etableret et partnerskab med deltagelse af alle 19 kommuner i Regionen, Region Midtjylland, 13 energiselskaber, 2 universiteter samt en række øvrige parter til at koordinere den strategiske energiplanlægning i Region Midtjyllands område.

Projektets formål er at bidrage til omstillingen af vores energisystem til et fleksibelt og energieffektivt system på vedvarende energi ved at:

- opbygge viden, udarbejde fælles strategier og koordinere energiplanlægningen på tværs af kommuner og energiaktører i det midtjyske område,
- arbejde med omstillingen i både by- og landkommuner, samt
- sikre koordinering mellem stat, region og kommuner af indsatsen på energiområdet.

Der er opnået støtte fra Energistyrelsen til projektet, som forløber i perioden 2013 til 2015.

Implementering af Lokal Agenda 21 handlingsplan

Efter vedtagelse i Regionsrådet i januar 2012 af Region Midtjyllands Lokal Agenda 21 strategi og handlingsplan 2012 – 2015, er det op til de berørte dele af organisationen at stå for udmøntningen i praksis.

Der er gjort status for implementeringen lige efter sommerferien 2013, og det kan konkluderes, at implementeringen er på rette spor, men at der er plads til forbedringer, præciseringer, mere systematik osv.

Inden for de enkelte indsatsområder er status følgende:

- **Drift:** Der er stort fokus på besparelser på el, varme og vand på Regionens driftsenheder. Hospitaler deltager i en Netværksgruppe for energiledelse, der skal løfte opgaven med energiledelse efter lukning af Go' Energi.
- **Byggeri:** Der er stor bevidsthed om bæredygtighed og totaløkonomi blandt de involverede. Vi følger Lavenergi 2015 og vurderer BK 2020, når der bygges nyt.
- **Indkøb:** Der er tilknyttet en medarbejder til "det grønne" i Indkøb og Medicoteknik. Der stilles krav om energiforhold i udbud, hvor det er relevant (specielt for medico-teknisk udstyr). Krav, der lægger sig op ad miljømærkede produkter, vurderes i relevante udbud.
- **Energi:** Der er taget fat på "procesenergi" i forbindelse med de nye lånemuligheder for at opgradere kvalitetetsfundsprojekterne til BK 2020.
- **Ressourcer:** I udbud for buskørsel indarbejdes relevante krav til bussers alder og miljøkrav. Ved køb og leasing af biler bruges vejledningerne fra Center for grøn transport.
- **Affald og miljø:** Vi har en arbejdsgruppe "Sygehusenes Miljøgruppe", der er startet med at lave benchmark på hospitalerne måde at håndtere affald på, herunder udgifter til affaldshåndtering. Der er etableret en "mini-taskforce" inden for håndtering af hospitalsspildevand for at opbygge viden på området og for at kunne imødegå forskellige krav fra kommunerne til håndtering af hospitalsspildevand.

Partnerskab for offentlige Grønne Indkøb

Region Midtjylland blev optaget i partnerskabet i april 2013. Fokus for i år har været at få udarbejdet en implementeringsplan, der forventes at blive behandlet på regionsrådsmødet i oktober 2013.

Partnerskabet omhandler en bred vifte af områder og involverer store dele af regionen. Det er f.eks. byggeriområdet, hvor der arbejdes på at finde en model for krav til miljørigtigt byggeri; transportområdet, hvor der i det kommende år skal laves en kortlægning af bilparken og sættes mål på området; fødevareområdet, hvor økologi i kantiner og køkkener skal kortlægges og derefter fastsættes et regionalt mål for økologi. Endelig skal der fastsættes konkrete mål ved indkøb af f.eks. bleer, rengøringsartikler og IT.

En række målsætninger lever regionen allerede op til, og det resterende arbejde vil i den kommende tid blive forankret ud i hele organisationen.

Klima-, energi- og miljøtiltag i forbindelse med DNV Gødstrup, Det Nye Hospital i Vest
Der er gennemført en række bæredygtige tiltag i byggemodningsfasen og vedvarende energitiltag i byggefasen.

Der etableres særlig rensning af spildevandet for miljøfremmede stoffer, som er indeholdt i hospitalsspildevand. Rensningsanlægget placeres enten ved hospitalet i Gødstrup eller ved det kommunale rensningsanlæg i Herning.

Byggeriet vil blive vurderet for bæredygtighed i forhold anerkendt standard (DGNB). Det vurderes i øjeblikket, om byggeriet skal søges certificeret efter anerkendt bæredygtighedsstandard.

Den færdige bygnings energiforbrug vil overholde de normer, som ellers først vil være gældende fra 2020, idet Bygningsklasse 2020 kravene vil være overholdt. Desuden begrænses proces-energiforbruget til f.eks. køling ved anvendelse af grundvandskøling.

Vedvarende energi i offentlig kollektiv trafik

Der er i samarbejde med INBIOM (Agro Business Park) og Midttrafik udarbejdet et regnearksværktøj, der for et konkret udbud af buskørsel beskriver og prissætter nødvendige investeringer og løbende driftsomkostninger for anvendelse af biodiesel. Samtidig kan værktøjet for en vilkårlig iblandingsprocent beregne effekten i form af reduceret CO₂-udledning. I tilknytning til værktøjet er der udarbejdet orienterings- og vejledningsmateriale til henholdsvis udbydere af kollektiv trafik (kommuner og regioner) og til vognmænd.

Ved Midttrafiks 34. udbud i foråret 2013 af overvejende regional buskørsel blev der for en af udbudspakkerne med 14 busser givet mulighed for, at vognmændene kunne afgive tilbud med 18 % højere iblanding af biodiesel end de 7 %, der er standard.

Midttrafik modtog tilbud fra fire forskellige busselskaber og vurderede, at busselskabet Citytrafik havde afgivet det økonomiske mest fordelagtige tilbud på kørsel med meriblanding af 18 % biodiesel. Merprisen beløber sig til godt 385.000 kr. pr. år, svarende til ca. 1,6 %, og regionsrådet besluttede den 20. marts 2013 at acceptere tilbuddet.

Smart Grid

Der forventes igangsat et smart grid initiativ i Region Midtjylland med udgangspunkt i et af regionens hospitaler.

Projektet forventes at få følgende effekter:

- Udvikling og demonstration af nye energiprodukter og -løsninger fra virksomheder i regionen med deraf følgende muligheder for erhvervsvækst.
- Energieffektivisering og energistyring på det deltagende hospital (og med tiden på andre hospitaler) med deraf følgende nedbringelse og omlægning af energiforbruget.

Udvalgets anbefalinger til fremadrettet indsats

- Fortsat fokus på Regionens koordinerende rolle i den kommende energiomstilling (strategisk energiplanlægning).
- Fortsat fokus på implementering af Lokal Agenda 21 handlingsplanen.
- Fortsat gennemførelse af energieffektiviseringer på regionens hospitaler gennem ESCO projekter.
- Fortsat fokus på implementering af kravene til indkøb omfattet af Partnerskab for offentlige Grønne Indkøb.
- Fortsat fokus på implementering af bæredygtige løsninger i de store hospitalsbyggerier.
- Gennemførelse af et smart grid initiativ i regionen med effekt på såvel udviklingen af regionens virksomheder som for energiforbruget på regionens hospitaler.
- Støtte bestræbelserne for etablering af Maabjerg Energy Concept og være opmærksom på anlæggets potentiale for yderligere erhvervsvækst.
- Fortsat opmærksomhed omkring muligheder for vedvarende energi i den offentlige kollektive trafik.
- Fortsat udvikling af ELENA projektet vedr. energieffektivisering i samarbejde med Regionens kommuner.
- Fortsat udvikling af Regionens internationale indsats vedr. overførsel af grøn teknologi til Østeuropa mv. med deraf følgende vækstmuligheder for Regionens virksomheder.